

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“ – БЛАГОЕВГРАД

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд на тема: **„RELATIONSHIP BETWEEN FAMILY STATUS, PARENTING STYLES AND ACADEMIC ACHIEVEMENT AMONG GREEK STUDENTS“** /
„Връзка между семеен статус, стилове на родителско възпитание и академични постижения при гръцки ученици“

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по област на висше образование

3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.2. Психология;
докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“.

Автор: Валентина Николаос Мириса

Научен ръководител: доц. д-р Теодор Гергов

Рецензент: доц. д.н. Стоил Мавродиев

1. Общо описание на представените материали

Представеният комплект материали е в пълно съответствие с чл. 36, ал. 1 от Правилника за развитие на академичния състав на ЮЗУ „Неофит Рилски“. Дисертационният труд е с обем от 190 страници и включва увод, три глави (теоретична, методологическа и емпирична с анализ на резултатите), заключение, приноси, библиография и приложения. Към процедурата са приложени автореферат, списък на научните публикации по темата, копия на публикациите, декларация за оригиналност и други необходими документи.

Докторантката е приложила публикации, които отразяват основните резултати от дисертационното изследване. Материалите са добре структурирани и отговарят на изискванията за присъждане на ОНС „доктор“.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Валентина Николаос Мириса е докторантка в докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“ към ЮЗУ „Неофит Рилски“. Темата на дисертацията ѝ е пряко свързана с актуални проблеми на семейната психология и образованието в контекста на гръцкото средно образование. Докторантката демонстрира сериозен интерес към връзката между семейната среда и академичното развитие на подрастващите, като изследването ѝ е проведено в реална училищна среда в Гърция (гр. Серес). Биографичните данни показват

ангажираност с темата и способност за провеждане на самостоятелно научно изследване в международен контекст.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Темата на дисертационния труд е безспорно актуална и значима в съвременния социокултурен контекст. В условията на динамични промени в семейните структури (увеличаване на броя на непълните семейства), дигитализация и промени в ценностите на новите поколения въпросът за факторите, които подкрепят или възпрепятстват академичния успех на учениците, придобива ключово значение както за науката, така и за образователната практика и политика.

Дисертацията разглежда не само структурните характеристики на семейството (пълно/непълно), но и качеството на семейното функциониране и стиловете на родителско възпитание като медиатори и компенсаторни механизми. Това е особено релевантно в контекста на Гърция, където семейните модели имат специфични културни особености, но резултатите имат по-широка приложимост.

Целта – да се установи връзката между семеен статус, стилове на родителско възпитание и академичен успех, както и ролята на моделите на семейно функциониране като медиатор – е ясно формулирана и целесъобразна. Задачите са логично подредени, водят към постигане на целта и включват задълбочен теоретичен анализ и емпирично изследване. Хипотезите са добре обосновани и проверяеми. Основната хипотеза и трите допълнителни хипотези са насочени към компенсаторния потенциал на авторитетния и авторитарния стил в условията на непълно семейство, към негативния ефект на пермисивния стил и към приоритета на качеството на функциониране спрямо формалната структура на семейството.

4. Познаване на проблема

Докторантката демонстрира задълбочено и творческо познаване на проблема. Теоретичната част (Глава първа) е обширна и добре структурирана. Анализирани са социологически подходи към семейния статус (структурен функционализъм на Т. Парсънс, конфликтна теория, феминистки перспективи, символен интеракционизъм) и психологически теории за семейната функционалност и стиловете на родителско възпитание (моделът на Баумринд и измеренията авторитетен, авторитарен и пермисивен стил; McMaster моделът на семейно функциониране).

Особено силна страна е интеграцията между социологически и психологически перспективи и фокусът върху триадата „стил на родителство – мотивация за учене – академични постижения“. Литературният обзор е критичен, посочва противоречия в теориите и обосновава необходимостта от емпирично изследване. Библиографията е богата и актуална и включва класически и съвременни източници на английски, български и гръцки език. Познаването на проблема е на високо ниво и показва способност за синтез и критичен анализ.

5. Методика на изследването

Методиката е адекватна, надеждна и добре обоснована за постигане на поставените цели. Използван е смесен подход (предимно количествен, с елементи на качествен анализ на семейните профили), което позволява комплексна картина.

Инструменти:

- въпросник за демографски данни на родителите (пол, възраст, семеен статус, образование, семейна роля);
- Parenting Styles and Dimensions Questionnaire – Short Version (PSDQ-Short) – стандартизиран инструмент за измерване на авторитетен (15 айтема), авторитарен (12 айтема) и пермисивен (5 айтема) стил;
- Family Assessment Device (FAD) – McMaster модел за оценка на семейното функциониране по шест скали (решаване на проблеми, комуникация, роли, афективна реактивност, афективна въввлеченост, поведенчески контрол) и общо функциониране; по-високите стойности означават по-слабо функциониране;
- обективни данни за академичния успех от училищната документация за учебната 2023/2024 година по 20-балната гръцка система.

Надеждността на FAD в настоящото изследване е висока: коефициентът на Cronbach α е 0,929 за родителите от Първо средно училище и 0,985 за родителите от Пето средно училище в гр. Серес.

Извадка: 138 ученици от 7., 8. и 9. клас в две средни училища в гр. Серес, Гърция (72 ученици от Първо средно училище и 66 ученици от Пето средно училище) и 200 родители. Родителската извадка включва 124 родители от пълни (двуродителски) семейства, 52 родители от непълни семейства вследствие на развод и 24 родители от други форми на непълно семейство (самотен родител, вдовец/вдовица, приеман родител). Извадката е подходяща по обем за многомерни статистически анализи (ANOVA, регресионен анализ, корелации) в SPSS.

Емпиричното изследване е проведено в периода септември 2023 – май 2024 г. Етичните аспекти са спазени (информирано съгласие, разрешение от училищните ръководства, защита на личните данни). Силни страни на дизайна са комбинацията от самоотчети на родителите и обективни данни за успеха, както и фокусът върху реална училищна популация.

Възможни ограничения: крос-секционният дизайн не позволява строги причинно-следствени изводи; извадката е регионално ограничена (гр. Серес); самоотчетите носят риск от социална желателност; в съдържанието на дисертацията е заявен смесен подход, но качественият компонент е по-слабо разгърнат в сравнение с количествения анализ.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е добре структуриран, логичен и аналитичен. Следва класическа структура: увод с обосновка, цели, задачи и хипотези; теоретична глава с дълбок анализ; методологическа глава; емпирична глава с подробен статистически анализ и интерпретация; заключение с обобщение на резултатите и приносите.

Съдържанието не е само описателно – то е аналитично, с акцент върху интерпретацията на резултатите в контекста на теорията и хипотезите. Материалът е достоверен, базиран на емпирични данни от реални участници и стандартизирани инструменти. Резултатите са представени ясно с таблици, графики и статистически показатели.

Особено ценен е анализът на взаимодействието между семеен статус и стил на възпитание върху семейното функциониране (FAD) и академичния успех. Ключовите емпирични резултати могат да бъдат обобщени така:

- възрастта и образователното равнище на родителите не се оказват статистически значими детерминанти на прилагания родителски стил;
- семейният статус, възрастта и образованието на родителя нямат самостоятелно значимо влияние върху академичния успех на детето;
- единствено пермисивният стил показва статистически значим негативен ефект върху академичния успех ($p < 0,05$);
- учениците от пълни семейства с авторитетен или авторитарен стил, както и учениците от непълни семейства с авторитетен стил, постигат по-висок академичен успех;
- авторитетният стил е свързан с по-здравословно семейно функциониране по всички измерения на FAD, независимо от семейната структура;

- авторитарният стил може да съпътства висок успех, но е свързан с по-слабо семейно функциониране, особено в семейства с един родител;
- четирите формулирани хипотези са потвърдени.

По този начин се доказва, че стилът на родителство е по-силен предиктор на академичния успех и на качеството на семейното функциониране от формалната структура на семейството. Авторитетният стил изпълнява компенсаторна функция при структурни дефицити в непълното семейство.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Приносите на дисертационния труд са оригинални, значими и могат да бъдат формулирани по-конкретно, в пряка връзка с емпиричните резултати, както следва.

Научни (теоретични и методологически) приноси

1. Доказано е чрез корелационен, дисперсионен и регресионен анализ, че не структурните характеристики на семейството (пълно/непълно) сами по себе си, а качеството на семейното функциониране и упражняваният стил на родителство имат определяща – включително компенсаторна – роля за академичния успех на учениците.
2. Емпирично е установено, че родителският стил е по-силен предиктор на академичния успех и на ефективното семейно функциониране от семейния статус, възрастта и образованието на родителя. Пермисивният стил има статистически значим негативен ефект върху успеха ($p < 0,05$), а авторитетният стил е устойчиво свързан с по-високо функциониране по скалите на FAD и с по-добър академичен прогрес – включително в непълни семейства.
3. Разработен и емпирично проверен е интегративен модел, който обединява семеен статус, стил на родителство и модели на семейно функциониране като взаимодействащи фактори. Моделът концептуализира родителския стил като ключов медиатор между семейната среда и академичната мотивация/успех и уточнява интерпретациите за т.нар. „семейства в риск“.
4. Конструиран е комплексен методологически дизайн с реални училищни данни за учебната 2023/2024 година, стандартизирани инструменти (PSDQ-Short и FAD) и многофакторен статистически анализ. Инструментите са приложени и проверени в гръцка училищна среда (гр. Серес), като за FAD е докладвана висока вътрешна съгласуваност (Cronbach $\alpha = 0,929\text{--}0,985$).

Приложни приноси

1. Идентифицирани са рискови и защитни профили на семейното функциониране въз основа на взаимодействието между семеен статус и стил на родителство. Защитен профил е авторитетният стил – независимо от структурата на семейството; рисков профил е пермисивният стил, както и авторитарният стил при слабо семейно функциониране в условия на един родител.
2. Формулирани са практически насоки за педагогическа и консултативна интервенция, насочени към развитие на родителски компетенции и насърчаване на авторитетния стил като защитен фактор. Насоките са приложими в училищно-семейното партньорство, психологическото консултиране и образователната политика в Гърция и България.
3. Резултатите дават основание непълното семейство да не се третира автоматично като дефицитна категория. Интервенциите следва да се насочват към качеството на родителските практики и към укрепване на семейното функциониране, а не единствено към формалната семейна структура.

Приносите имат значимост за науката, тъй като обогатяват знанията за медиаторната и компенсаторната роля на стила на родителство, и за практиката, тъй като могат да се използват в програми за подкрепа на родители и в училищно-семейното партньорство.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Публикациите по темата на дисертацията отразяват основните резултати от изследването и са подходящи по брой и качество за ОНС „доктор“. Те показват способността на докторантката да представя научни резултати пред академичната общност. При колективни публикации приносът на докторантката е водещ. Резултатите имат потенциал за по-широко отражение в научната литература и практиката.

9. Лично участие на докторантката

Личното участие на Валентина Николаос Мириса в проведеното изследване е несъмнено. Тя е формулирала хипотезите, проектирала е методиката, организирала е емпиричното изследване в гръцки училища, обработила е данните и е интерпретирала резултатите. Формулираните приноси и получените резултати са нейна лична заслуга. Докторантката демонстрира висока степен на самостоятелност и научна зрялост.

10. Автореферат

Авторефератът е изготвен според изискванията на съответните правилници. Той вярно и коректно отразява основните моменти от дисертационния труд – цел, задачи, хипотези, методика, ключови резултати, приноси и заключения. Обемът и структурата му са подходящи и дават пълна представа за съдържанието и качеството на дисертацията.

11. Критични забележки и препоръки

Към дисертационния труд могат да се отправят следните критични бележки и препоръки, които имат предимно препоръчителен характер и не накърняват общата висока оценка:

- Препоръчително е в бъдещи изследвания да се включи по-задълбочен анализ на културните специфики на гръцкото семейство и тяхното влияние върху стиловете на родителство.
- Крос-секционният дизайн ограничава възможността за причинно-следствени изводи; бъдещи лонгитюдни изследвания биха могли да проследят динамиката на връзките във времето.
- Препоръчва се разширяване на извадката извън региона на Серес и включване на качествени методи (интервюта с родители и ученици) за по-богата интерпретация. Заявеният смесен подход би спечелил, ако качественият компонент бъде по-ясно операционализиран.

Тези бележки са от характер, който може да послужи за усъвършенстване на бъдещата научна работа на докторантката.

Заключение

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Дисертационният труд показва, че докторантката Валентина Николаос Мириса притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност „Педагогическа и възрастова психология“, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Предвид на горното давам положителна оценка и гласувам ЗА присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на Валентина Николаос Мириса по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология, докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“. Препоръчвам на останалите членове на научното жури също да дадат положителна оценка.

20.08.2026 г.

Рецензент:

доц. д.н. Стоил Мавродиев

SOUTH-WEST UNIVERSITY “NEOFIT RILSKI” – BLAGOEVGRAD

REVIEW

*of the dissertation entitled: “**RELATIONSHIP BETWEEN FAMILY STATUS, PARENTING STYLES AND ACADEMIC ACHIEVEMENT AMONG GREEK STUDENTS**”*

submitted for the award of the educational and scientific degree “Doctor” in higher education field

3. Social, Economic and Legal Sciences; professional field 3.2. Psychology; doctoral programme
“Pedagogical and Age Psychology”.

Author: Valentina Nikolaos Myrissa

Academic supervisor: Assoc. Prof. Dr. Teodor Gergov

Reviewer: Assoc. Prof. D.Sc. Stoil Mavrodiev

1. General description of the submitted materials

The submitted set of materials is fully consistent with Article 36(1) of the Rules for the Development of the Academic Staff of South-West University “Neofit Rilski”. The dissertation comprises 190 pages and includes an introduction, three chapters (theoretical, methodological, and empirical, with an analysis of the results), a conclusion, contributions, a bibliography, and appendices. The procedure is accompanied by an abstract, a list of scientific publications related to the topic, copies of the publications, a declaration of originality, and other required documents.

The doctoral candidate has submitted publications that reflect the main results of the dissertation research. The materials are well structured and meet the requirements for the award of the educational and scientific degree “Doctor”.

2. Brief biographical information about the doctoral candidate

Valentina Nikolaos Myrissa is a doctoral student in the doctoral programme “Pedagogical and Age Psychology” at South-West University “Neofit Rilski”. The topic of her dissertation is directly related to current issues in family psychology and education in the context of Greek secondary schooling. The candidate demonstrates a serious interest in the relationship between the family environment and the academic development of adolescents, and her study was conducted in a real school setting in Greece (the city of Serres). The biographical information indicates commitment to the topic and the capacity to carry out independent scientific research in an international context.

3. Relevance of the topic and appropriateness of the aims and tasks

The topic of the dissertation is unquestionably relevant and significant in the contemporary sociocultural context. In conditions of dynamic change in family structures (an increase in the number of single-parent families), digitalisation, and shifts in the values of new generations, the question of the factors that support or hinder students' academic success acquires key importance both for science and for educational practice and policy.

The dissertation examines not only the structural characteristics of the family (two-parent/single-parent), but also the quality of family functioning and parenting styles as mediators and compensatory mechanisms. This is particularly relevant in the Greek context, where family models have specific cultural features, yet the results have broader applicability.

The aim – to establish the relationship between family status, parenting styles and academic achievement, as well as the role of family functioning models as a mediator – is clearly formulated and appropriate. The tasks are logically ordered, lead towards the attainment of the aim, and include an in-depth theoretical analysis and an empirical study. The hypotheses are well grounded and testable. The main hypothesis and the three additional hypotheses address the compensatory potential of the authoritative and authoritarian styles in single-parent families, the negative effect of the permissive style, and the priority of the quality of functioning over the formal structure of the family.

4. Knowledge of the problem

The doctoral candidate demonstrates a thorough and creative knowledge of the problem. The theoretical part (Chapter One) is extensive and well structured. Sociological approaches to family status are analysed (T. Parsons's structural functionalism, conflict theory, feminist perspectives, and symbolic interactionism), as are psychological theories of family functioning and parenting styles (Baumrind's model and the authoritative, authoritarian and permissive dimensions; the McMaster model of family functioning).

A particularly strong feature is the integration of sociological and psychological perspectives and the focus on the triad "parenting style – motivation for learning – academic achievement". The literature review is critical; it identifies contradictions in the theories and substantiates the need for empirical research. The bibliography is rich and up to date and includes classical and contemporary sources in English, Bulgarian and Greek. Knowledge of the problem is of a high standard and demonstrates an ability to synthesise and analyse critically.

5. Research methodology

The methodology is adequate, reliable and well justified for the attainment of the stated aims. A mixed approach is used (predominantly quantitative, with elements of qualitative analysis of family profiles), which allows a comprehensive picture to be obtained.

Instruments:

- a questionnaire on parents' demographic data (sex, age, family status, education, family role);
- the Parenting Styles and Dimensions Questionnaire – Short Version (PSDQ-Short) – a standardised instrument measuring the authoritative (15 items), authoritarian (12 items) and permissive (5 items) styles;
- the Family Assessment Device (FAD) – the McMaster model for assessing family functioning across six scales (problem solving, communication, roles, affective responsiveness, affective involvement, behaviour control) and general functioning; higher scores indicate poorer functioning;
- objective data on academic achievement from school records for the 2023/2024 academic year, based on the 20-point Greek grading system.

The reliability of the FAD in the present study is high: Cronbach's alpha is 0.929 for parents from the 1st Secondary School and 0.985 for parents from the 5th Secondary School in Serres.

Sample: 138 students in grades 7, 8 and 9 from two secondary schools in Serres, Greece (72 students from the 1st Secondary School and 66 students from the 5th Secondary School) and 200 parents. The parental sample comprises 124 parents from two-parent families, 52 parents from single-parent families resulting from divorce, and 24 parents from other forms of single-parent family (a single parent, a widow/widower, or a foster parent). The sample size is appropriate for multivariate statistical analyses (ANOVA, regression analysis, correlations) in SPSS.

The empirical study was conducted between September 2023 and May 2024. Ethical requirements were observed (informed consent, permission from school administrations, and protection of personal data). Strengths of the design include the combination of parental self-reports and objective achievement data, as well as the focus on a real school population.

Possible limitations: the cross-sectional design does not allow strict causal inferences; the sample is regionally restricted (the city of Serres); self-reports carry a risk of social desirability bias; a mixed approach is declared in the dissertation, but the qualitative component is less fully developed than the quantitative analysis.

6. Characterisation and evaluation of the dissertation

The dissertation is well structured, logical and analytical. It follows a classical structure: an introduction with a rationale, aims, tasks and hypotheses; a theoretical chapter with an in-depth analysis; a methodological chapter; an empirical chapter with a detailed statistical analysis and interpretation; and a conclusion summarising the results and contributions.

The content is not merely descriptive; it is analytical, with an emphasis on interpreting the results in the light of the theory and the hypotheses. The material is reliable, based on empirical data from real participants and on standardised instruments. The results are presented clearly through tables, graphs and statistical indicators.

Particularly valuable is the analysis of the interaction between family status and parenting style in relation to family functioning (FAD) and academic achievement. The key empirical findings may be summarised as follows:

- parents' age and educational level are not statistically significant determinants of the parenting style applied;
- family status, the parent's age and the parent's education have no independent significant effect on the child's academic achievement;
- only the permissive style shows a statistically significant negative effect on academic achievement ($p < 0.05$);
- students from two-parent families with an authoritative or authoritarian style, as well as students from single-parent families with an authoritative style, achieve higher academic results;
- the authoritative style is associated with healthier family functioning on all FAD dimensions, regardless of family structure;
- the authoritarian style may accompany high achievement, but is associated with poorer family functioning, especially in one-parent families;
- all four formulated hypotheses are confirmed.

In this way it is demonstrated that parenting style is a stronger predictor of academic achievement and of the quality of family functioning than the formal structure of the family. The authoritative style performs a compensatory function in the presence of structural deficits in the single-parent family.

7. Contributions and significance of the work for science and practice

The contributions of the dissertation are original and significant and may be formulated more specifically, in direct relation to the empirical results, as follows.

Scientific (theoretical and methodological) contributions

1. It is demonstrated through correlational, analysis-of-variance and regression analyses that it is not the structural characteristics of the family (two-parent/single-parent) in themselves, but the quality of family functioning and the parenting style exercised that play a determining – including compensatory – role in students' academic achievement.
2. It is empirically established that parenting style is a stronger predictor of academic achievement and of effective family functioning than family status, the parent's age and the parent's education. The permissive style has a statistically significant negative effect on achievement ($p < 0.05$), while the authoritative style is consistently associated with higher functioning on the FAD scales and with better academic progress – including in single-parent families.
3. An integrative model has been developed and empirically tested, uniting family status, parenting style and models of family functioning as interacting factors. The model conceptualises parenting style as a key mediator between the family environment and academic motivation/achievement and refines interpretations of so-called “families at risk”.
4. A complex methodological design has been constructed, comprising real school data for the 2023/2024 academic year, standardised instruments (PSDQ-Short and FAD) and multifactor statistical analysis. The instruments have been applied and examined in a Greek school setting (the city of Serres), and high internal consistency has been reported for the FAD (Cronbach's $\alpha = 0.929\text{--}0.985$).

Applied contributions

1. Risk and protective profiles of family functioning have been identified on the basis of the interaction between family status and parenting style. The protective profile is the authoritative style – regardless of family structure; the risk profile is the permissive style, as well as the authoritarian style when family functioning is poor in a one-parent setting.
2. Practical guidelines have been formulated for pedagogical and counselling intervention, aimed at developing parental competencies and promoting the authoritative style as a

protective factor. The guidelines are applicable in school–family partnership, psychological counselling and educational policy in Greece and Bulgaria.

3. The results provide grounds for not treating the single-parent family automatically as a deficient category. Interventions should be directed towards the quality of parenting practices and towards strengthening family functioning, rather than solely towards the formal family structure.

The contributions are significant for science, as they enrich knowledge of the mediating and compensatory role of parenting style, and for practice, as they can be used in parent-support programmes and in school–family partnership.

8. Assessment of the publications related to the dissertation

The publications on the topic of the dissertation reflect the main results of the study and are appropriate in number and quality for the educational and scientific degree “Doctor”. They demonstrate the candidate’s ability to present scientific results to the academic community. In co-authored publications the candidate’s contribution is leading. The results have the potential for a broader impact in the scholarly literature and in practice.

9. Personal involvement of the doctoral candidate

Valentina Nikolaos Myrissa’s personal involvement in the research conducted is beyond doubt. She formulated the hypotheses, designed the methodology, organised the empirical study in Greek schools, processed the data and interpreted the results. The formulated contributions and the results obtained are her personal achievement. The candidate demonstrates a high degree of independence and scholarly maturity.

10. Abstract

The abstract has been prepared in accordance with the requirements of the relevant regulations. It faithfully and accurately reflects the main points of the dissertation – the aim, tasks, hypotheses, methodology, key results, contributions and conclusions. Its length and structure are appropriate and provide a full picture of the content and quality of the dissertation.

11. Critical remarks and recommendations

The following critical remarks and recommendations may be addressed to the dissertation. They are predominantly advisory in nature and do not diminish the overall high evaluation:

- It is recommended that future research include a more in-depth analysis of the cultural specificities of the Greek family and their influence on parenting styles.
- The cross-sectional design limits the possibility of causal inferences; future longitudinal studies could trace the dynamics of the relationships over time.
- It is recommended that the sample be expanded beyond the Serres region and that qualitative methods (interviews with parents and students) be included for a richer interpretation. The declared mixed approach would benefit if the qualitative component were more clearly operationalised.

These remarks are of a kind that may serve to improve the candidate's future scholarly work.

Conclusion

The dissertation contains scientific, scientific-applied and applied results that constitute an original contribution to scholarship and meet all the requirements of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADASRB), the Regulations for the Implementation of the ADASRB, and the corresponding Rules of South-West University "Neofit Rilski".

The dissertation shows that the doctoral candidate Valentina Nikolaos Myrissa possesses in-depth theoretical knowledge and professional skills in the scientific speciality "Pedagogical and Age Psychology", and that she demonstrates the qualities and skills required for the independent conduct of scientific research.

In view of the above, I give a positive evaluation and vote IN FAVOUR of awarding the educational and scientific degree "Doctor" to Valentina Nikolaos Myrissa in higher education field 3. Social, Economic and Legal Sciences, professional field 3.2. Psychology, doctoral programme "Pedagogical and Age Psychology". I recommend that the other members of the academic jury likewise give a positive evaluation.

20 August 2026

Reviewer:

Assoc. Prof. D.Sc. Stoil Mavrodiev